

Unai Fernandez de Betoño
Arkitektoa

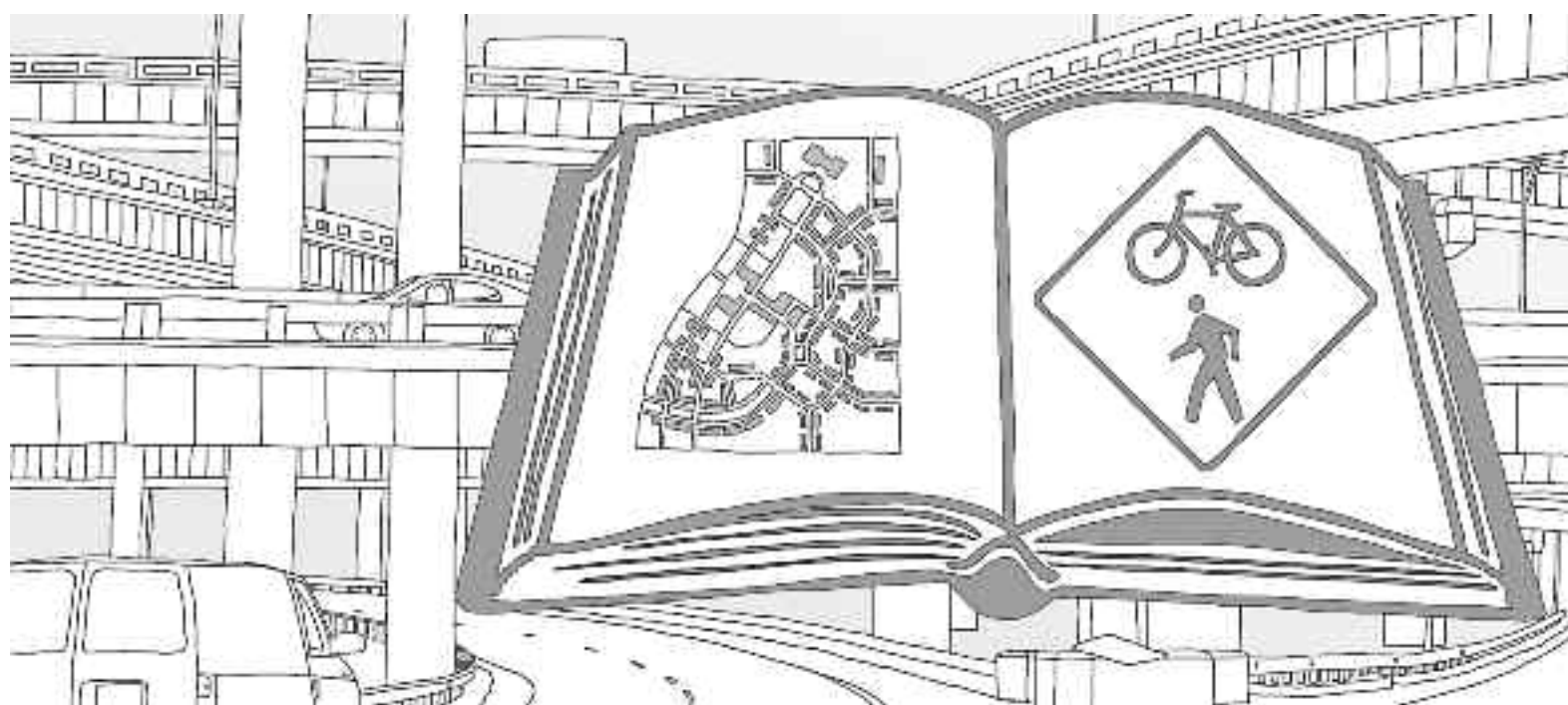
Gizarte hirigintza

Krisia dela eta, gero eta gehiago hitz egiten da gizarte ekonomiaz. Hau da, pertsonak eta gizarte helburua kapitalaren gainetik ezartzen duen ekonomia bidezkoaz. Hirigintza ere, jakina, gizarte patroir horretatik beretik pentsatu eta gauzatu liteke, azken hamarkadotan jazotako jokabide eredu gainbaliozale hutsetik harago. Eskuineko postura erosoetatik entzun ohi den kritika zabalduaren aurka, azken bolada luzeotan egiazko proiektu alternatibo eta eraikitzaile bat osatzen ari baita ezkerreko pentsamoldean, parametro positiboetatik, lehiakortasun gupidagabearen aurrean gizarte –eta ekologia– efizientzia lehenesten dituen; eta, egiturazko proiektu handinahi eta beharrezko horretan, hirigintzaren alorrak ez luke salbuespenik izan behar.

Iragan otsailaren amaieran EHUko ekonomia eta enpresako zenbait irakaslek idatzitako “Pertsonen zerbitzurako ekonomia baten alde” manifestu interesgarriak ederki sakondu zuen esandako gizarte ekonomiaren nondik norakoetan. «Ezin dugu ekonomia gertaera eta erabakien konplexutasunaren atzean ezkutatzeko jarraitu, betiere nolabaiteko ospe tekniko bat emanez, hain zuzen ere erabaki politikoak adituei soilik dagozkien erabaki teknikoak direla justifikatzen duen ideiarene mesedetan». “Ekonomia” terminoa “hirigintza” hitzak ordezka lezake lasai asko. Zergekin batera, Administrazio Publikoaren finantziario tresnarik garrantzitsuen izan baita hirigintza. Hortaz, ekonomiaren ikuspegi sozialagoa aldarrikatzen den bezala, hirigintza ere gizartera

begira egitea eskatu beharko litzateke. Nola, ordea? Hainbeste aipatzen den gizarte kohesioa errazteko hiri eraikiz: dentsitate baxuko aldiri barreiatuak bultzatu ordez, hiri-gune trinkoaz eginez; segregazio zonifikatua sustatu ordez, erabilera anitzeko auzoak eraikiz; plangintza erabakiak goitik behera hierarkikoki hartu beharrean, herritarrekin partekatuz eta adostuz; autoa lehenetsi ordez, oinezkoengan eta txirrindulariengan gehiago pentsatuz; hirigintza kudeatzeko udal sozietate opakoak sortu ordez, eredu gardenak erabiliz; mundu mailako hiri lehiakortasun espantsionistan pentsatu ordez, gertuko ekonomia laguntzeko hirigintza politika iraunkorrak gauzatuz; aukera-eremuen birkalifikazio espekulatiboaren doktrina kapitalista azkarraren aurrean, gutxika egiten den eta ikusgarria den hirigintza erreala hezurramituz; lehen sektorea indartuz; azpiegiturak errentagarritasun sozialaren arabera neurtuz...

«Interes kolektiboa aintzakotzat hartzen duten jokorauen baitan proposatu behar dira jarduera ekonomikotik eratorritako negozio eta errentagarritasunak, eta ez alderantziz» zioen, halaber, aipatutako manifestuak. Kendu “ekonomikotik” eta jarri “urbanistikotik”, berriro ere, eta gizarte hirigintzaren oinarrietako bat agertuko zaizu. Irizpide horrek, arestian azaldutakoekin batera, komunitaterako hirigintza sozial berri(tu)aren eskuliburua osatzen lagundu beharko luke. Berandu baino lehen landu beharreko eskuliburua. •

ILUSTRAZIOA: UNAI FERNANDEZ DE BETOÑO